

Barne-, likestillings-
og inkluderingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

UNICEF Norge
P.B. 438 Sentrum, 0103 Oslo
Besøksadr.: Rådhusgt. 24
e-mail: mail@unicef.no
www.unicef.no

Tel: + 47 24145100
Fax: + 47 22330009
Gaver: 1644 04 09400
Org.nr: 961 331 846

Oslo 2. november 2012

Høring – endring i barnevernloven

UNICEF Norge takker for muligheten til å komme med innspill til departementets forslag til endringer i barnevernloven.

UNICEF Norge er i det vesentlige positive til departementets forslag til endringer. Vi mener at de foreslåtte endringene vil kunne bidra til et bedre barnevern for de som har behov for disse tjenestene. Det har vært etterlyst en tydeligere ansvarsdeling i barnevernet, og vi anser at de foreslåtte tiltakene imøtekommer dette. I tillegg er UNICEF Norge svært tilfreds med at det nå foreslås endringer i barnevernloven som vil bidra til økt brukermedvirkning.

Departementet legger i forslaget opp til at kommunene skal overta ansvaret for en større del av barnevernets tjenester, og gi kommunen større handlefrihet når det gjelder hvilke tiltak de finner det hensiktsmessig i iverksette. UNICEF Norge håper dette vil bidra til at kommunene i større grad setter fokus på forebyggende tiltak, og at det i større grad legges opp til tverrfaglig arbeid lokalt. Samtidig vil forslaget kunne medføre et økt press på statlig barnevern når det gjelder å tilby veiledning og kompetanse for å sikre at lokalt barnevern har nødvendig kunnskap til å iverksette målrettede tiltak. UNICEF Norge støtter derfor forslaget om å etablere et nasjonalt kunnskapssenter, og viser for øvrig til riksrevisjonens anbefalinger om at dette etableres i barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Dette er også viktig for å sikre et likeverdig tilbud i hele landet.

FNs barnekomité har uttalt at den er bekymret over den store variasjonen i kommunenes implementering av barnekonvensjonen i landets kommuner. UNICEF Norge ber derfor departementet sikre at både tilsyns og veiledningsoppgaven tar inn over seg bekymringen fra FNs barnekomité. Det er viktig å sikre at det er nødvendig kunnskap om barnekonvensjonen, og dens praktiske betydning når det gjelder tilbudet til barn og unge som har behov for barnevernets tjenester.

UNICEF Norge er positiv til endringene i barnevernloven som skal sikre bedre søskenkontakt og styrke tilsynet. Samtidig vil UNICEF Norge oppfordre departementet til å bidra til at FNs retningslinjer for alternativ omsorg for barn blir oversatt til norsk, og implementeres i barnevernets arbeid.

Oppgave og finansieringsansvaret

UNICEF Norge er som nevnt over positiv til at departementet legger opp til å styrke det kommunale barnevernet gjennom at de vektlegger både faglige og økonomiske hensyn ved valg av tiltak. **UNICEF Norge ser det som avgjørende at barnevernet i større grad tilbyr**

løsninger som er basert på en konkret vurdering av det enkelte barns beste i konkrete saker, og håper en endring i finansieringssystemet vil bidra til dette.

Samtidig ber UNICEF Norge om at departementet ser nærmere på hvordan en skal sikre at særlig små kommuner gjøres i stand til å forta forsvarlige vurderinger av barnets beste, samt at de følger opp dette med plasseringer som er til det beste for barnet i den konkrete situasjon. Små kommuner vil ha et begrenset antall institusjonsplasseringer per år, og det vil derfor kunne få store økonomiske konsekvenser for tjenesten som helhet dersom disse kommunene velger faglige gode, men dyre plasseringsalternativer. Det er derfor avgjørende å sikre at alle kommuner gis mulighet til å velge de løsningene som er til det beste for barnet, og at dette ikke avskjærer tjenestenes mulighet til å følge opp andre barn i kommunen.

Styrket rettsikkerhet for barna i barnevernet

UNICEF Norge støtter departementets forslag om tiltak for å styrke rettsikkerheten i barnevernet. Departementets forslag om å innføre en rettslig standard som stiller krav til forsvarlighet i barnevernet vil forhåpentligvis bidra til ytterligere å sikre tjenestene som ytes. I tillegg støtter UNICEF Norge departementets vurdering om at dette vil bidra til å styrke tilsynsmyndighetenes mulighet til å kontrollere forsvarligheten i de tjenestene som ytes.

UNICEF Norge ber departementet vurdere om det er behov for ytterligere å presisere hva som skal ligge i begrepet ”forsvarlige tjenester”, herunder presisere at dette gjelder både på tjenestenivå og ved vurdering av konkrete enkeltsaker.

Tillitsperson

UNICEF Norge støtter videre departementets forslag om endring i barnevernloven § 4-1 annet ledd, om styrking av barns medvirkning gjennom at barnet får rett til en ”tillitsperson”. En person som barna selv velger, som de er trygge på, og som kan være med på møter med barnevernet. UNICEF Norge er opptatt å styrke barns medvirkning og realisering av barnekonvensjonen art. 12. Som ledd i dette er det viktig å styrke barnets mulighet til å fremme sine synspunkter i møte med barnevernet. UNICEF Norge mener derfor at ordningen med tillitsperson ikke burde vært begrenset til de situasjoner hvor det er gjennomført omsorgsovertakelse, men at denne ordningen burde vært innført generelt i saker hvor barneverntjenesten vurderer inngripende tiltak overfor barn. UNICEF Norge etterlyser videre en nærmere vurdering av i hvilke situasjoner barnevernet eventuelt skal gis anledning til å nekte barnets ønske om tillitsperson. Herunder om en eventuell nektelse skal gis i form av et enkeltvedtak, og om barnet dermed skal gis anledning til å påklage en slik nektelse.

UNICEF Norge mener at departementet i arbeidet med forskriftsbestemmelser om tillitspersonens oppgaver og funksjoner også bør vurderer hvorvidt det skal gis økonomisk kompensasjon for oppgaven som tillitsperson. Dersom det vurderes at denne ordningen sikrer barnets rett til medvirkning, bør departementet sikre at ordningen fungerer optimalt i praksis.

Hjelpetiltak

UNICEF Norge støtter departementets forslag til endring i barnevernloven § 4-4 første ledd. Ved å tydeliggjøre formålet med tiltakene vil barneverntjenesten stå friere til selv å velge hvilke tiltak de anser vil være til barnets beste i konkrete saker. UNICEF Norge håper dette

vil bidra til at barneverntjenesten velger tiltak som bidrar til positiv endring hos barnet. Departementet oppfordres til å vurdere hvorvidt det er nødvendig med en direkte henvisning til "barnets beste" for å sikre at en ikke velger tiltak ut fra et "familiehensyn".

Styrking av oppfølging av barn under og etter varetekt og straffegjennomføring

UNICEF Norge er svært positiv til at departementet vil styrke barnevernes arbeid opp mot barn og unge i varetekt og under straffegjennomføring. **UNICEF Norge er svært bekymret over det relativt høye antallet barn som soner i norske fengsel, og da primært i avdelinger sammen med voksne. Denne praksisen er etter vårt syn i dirkede konflikt med barnekonvensjonen art. 37.**

UNICEF Norge vil fremholde at hovedutfordringen innen kriminalomsorgen er at det ikke finnes soningsplasser som er tilrettelagt for barn. UNICEF Norge mener derfor at det er nødvendig med fortgang i planene om å etablere en egen ungdomsenhet på Østlandet, slik regjeringen har lagt opp til. Forslaget om å styrke barnevernets tilstedeværelse i kriminalomsorgen er etter vårt syn derfor ikke et tiltak som på noe måte fratar regjeringen ansvaret for å sikre forsvarlige fengselsplasser for barn, men er det tiltak som vil kunne bedre barnets situasjon under gjennomføring av varetekt og straff, samt at det vil kunne sikre en bedre overgang etter løslatelse.

Med vennlig hilsen

Bernt G. Apeland
Generalsekretær

Ivar Stokkerei
Juridisk rådgiver

